

۶۰۰ مدخل مفهومی درباره جهانی شدن

کتاب «دانشنامه جهانی شدن» دانشنامه‌ای است تخصصی که توسط چهارصدویست و یک متخصص از سراسر جهان تألیف شده است. این کتاب سه جلدی در سال ۱۳۹۵، با ترجمه نورالله مرادی و محبوبه مهاجر برای نخستین بار توسط انتشارات «علمی فرهنگی» منتشر شد. «دانشنامه جهانی شدن» حاوی بیش از ششصد مدخل مفهومی در زمینه «جهانی شدن» است. پروفسور جورج ریتزر، سرویراستار آمریکایی این مجموعه، یکی از افراد صاحب‌نام در زمینه «جهانی شدن» است که بعضی اصطلاحات در این حوزه را برای نخستین بار مطرح کرده. از دیگر آثار این استاد برجسته می‌توان به «نظریه جامعه‌شناسی» و «جهانی شدن (بایسته‌ها)» اشاره کرد.

یکشنبه ● ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۸ ● شماره صد و نود و نه

● گزارش کتاب●

● مهرنوش جعفری نادری●

اسلام‌ت‌امین اجتماعی

«موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی» که گسترش ادبیات حوزه‌رفاه و تأمین اجتماعی را به‌عنوان یکی از وظایف اصلی خود تعریف کرده است، در دوره جدید فعالیتش از سال ۱۳۹۴، ترجمه و تألیف بیش از ۹۰عنوان کتاب را در دستورکار خود قرار داده تا منبعی جامع برای اساتید، دانشجویان، محققان و سیاست‌گذاران این حوزه باشد. یکی از کتاب‌های انتشارات این موسسه که در سال۱۳۹۵ به چاپ دوم رسید، کتاب «اسلام و تأمین اجتماعی» است که با عنوان فرعی «مبانی و راهکارهای حمایتی و بیمه‌ای در قرآن، روایات، اخلاق و فقه اسلامی» در اختیار پژوهشگران و متخصصان این حوزه قرارگرفت. این کتاب حاصل پژوهش‌های چهارگانه‌ای در حوزه «قرآن»، «سنت»، «اخلاق» و «فقه» است و در سه بخش «اسلام و اهداف و مبانی تأمین اجتماعی»، «اسلام و راهبردهای حمایتی»، «اسلام و راهبردهای بیمه‌ای» تدوین شده است. مولف این کتاب، احمد قایل، استدلال می‌کند: «مطلوبیت تأمین اجتماعی در متون روایی کاملاً مطلق است و مشروط به هیچ شرطی نیست. به بیان روشن‌تر عدالت اجتماعی در جامعه اسلامی حکم می‌کند متغیرهایی نظیر مذهب، جنسیت، سن، درجه برخورداری از مواهب اجتماعی، قومیت و موارد مشابه عامل تمایز، انحصار، تبعیض یا سلطه نباشد.» از دیگر آثار احمد قایل، می‌توان به «نقد فرهنگ خشونت»، «مبانی شریعت» و «نقد خودکامگی» اشاره کرد.

اسلام و تأمین اجتماعی: مبانی و راهکارهای حمایتی و بیمه‌ای در قرآن، روایات، اخلاق و فقه اسلامی، احمد قایل، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، چاپ دوم ۱۳۹۵، قیمت ۲۸۵۰۰ تومان

امروزه «رفاه و تأمین اجتماعی» دو شاخص مهمی هستند که با تکیه بر آن‌ها می‌توان کیفیت عادلانه بودن جوامع را مورد سنجش قرار داد. در نتیجه این دو شاخص را باید از جمله تکالیف جدید دولت مدرن و در پاسخ به بروز بحران‌های اجتماعی این عصر، به‌حساب آورد. همچنین این موضوع به‌منابه سازوکارهای نوینی محسوب می‌شود که با گسترش و تعمیق آن در تمام لایه‌های اجتماعی، می‌توان به هدف برقراری عدالت اجتماعی نزدیک شد. در راستای این اهداف و برای رسیدن به «جامعه‌ای باثبات، شاداب و خلاق» دکتر محمدعلی اکبری بر آن شد تا در سال ۱۳۹۵ برای نگارش کتابی

● گزارش کتاب●

● حسین سبحانی●

از قدیم گفته‌اند «بسیار سفر باید تا پخته شود خامی». شاید این جمله خیلی کلیشه‌ای به نظر برسد، ولی کشف جاهای تازه، روش‌های زندگی تازه، آدم‌های تازه و تفکرات تازه، دید تازه‌ای به زندگی می‌دهد. سیر و سیاحت در دنیا هیچ که نداشته‌باشد، حداقل به آدم می‌فهماند که غیر از شیوه زندگی و تفکر ما، تفکرات دیگری نیز در دنیا وجود دارد، آدم‌ها به شکل‌های دیگری هم می‌توانند زندگی کنند و همین مقدمه‌ای برای تساهل و زندگی مسالمت‌آمیز افراد بشر در کنار هم است. خیلی از ما امکان این سیر و سیاحت را نداریم. اینجاست که

ویس‌شده

کتابگردی

ملت‌ها مهم‌اند

● گزارش کتاب●

● زهرا روح‌الامین●

ایا زمان «پسامی» بودن فرارسیده است؟ اجتماع سیاسی چیست و چه چیزی آن را تعریف می‌کند؟ چه چیزی جامعه را به‌هم می‌پیوندد و راه را بر انسجام اجتماعی می‌گشاید؟ جهانی‌شدن چه تأثیری بر روندملی‌گرایی دارد؟ آیا ملت‌گرایی می‌تواند میناجیگر تعامل صلح‌آمیز و سازنده افراد با جهان باشد؟

کریگ کلپون به‌عنوان یکی از اندیشمندان برجسته علوم اجتماعی با کتاب «ملت‌ها مهم‌اند» بر این باور است که دموکراسی‌های امروزی، مدیون ملت‌گرایی هستند. ملت‌گرایی امکانی برای هم‌بسته‌کردن تفاوت‌های قومی بوده و مردم تنها با رفتن به راه ملت‌گرایی قادرند به شیوه‌های زیست انسانی دست یابند. او همبستگی برآمده از ملت‌گرایی را امکانی برای دسترسی بیشتر به عدالت و نهادهای ماندگار اجتماعی دانسته و شکل‌گیری ملت‌ها را نه محصول تقدیر، بلکه محصول مسئولیت مشترک و جمعی می‌داند که قادر است زمینه‌های اجتماعی و سیاسی روندهای دموکراتیک را تقویت کند. «کلپون» در هفت فصل به سوالات مطرح شده تحت عناوین ملت‌گرایی و قومیت، ملت‌گرایی و جامعه مدنی، ملت‌گرایی، اجتماع سیاسی و بازنمایی جامعه، ابداع تقابل میان ملت‌گرایی قومی و مدنی و ملت‌گرایی و فرهنگ‌های دموکراسی پاسخ می‌دهد. فصل‌های اولیه کتاب دل‌مشغول تعریف ملی‌گرایی است. کلپون با بحث‌های فصل اول، نظریه‌های جهان‌وطنی را فردگرایانه دانسته و بر این باور است این نظریه‌ها اهمیت اساسی فرهنگ و روابط اجتماعی را نادیده می‌گیرند. در فصل دوم، بهبود روش‌های ارتباطی و افزایش تعامل میان جمعیت‌های بزرگتر و پس از آن افزایش دادوستدهای سرزمینی، گسترش سودای قدرت‌های نظامی و دولتی

را از دلایل توسعه ملی‌گرایی دانسته و به بررسی نسبت میان دین و ملت‌گرایی پرداخته و نشان داده در بسیاری از موارد، ملی‌گرایی با دین وارد رقابت شده و خود به پایه نوینی برای مشروعیت سیاسی ادعایی تبدیل شده است. فصل ملت‌گرایی، اجتماع سیاسی و بازنمایی جامعه، ملت‌گرایی را مهم‌ترین بند اجماع ناوخته اواخر قرن نوزدهم در مورد هویت‌های سیاسی تلقی کرده و آن را پایه‌ریز مفاهیمی همچون طبقه، نژاد، جنسیت، گرایش جنسی و سایر وجوه هویت‌های جمعی می‌داند. حرف‌های فصل ششم کتاب با عنوان ابداع تقابل میان ملت‌گرایی قومی و مدنی، حرف‌هایی به‌روزتر هستند و مخاطب قادر به برقراری ارتباط ملموس‌تر با مفاهیم مورد بحث در آن است. فصل پایانی کتاب با عنوان ملت‌گرایی و فرهنگ دموکراسی، بیش از فصل‌های دیگر کتاب از جهانی‌شدن و تأثیرات آن بر روند ملی‌گرایی بحث می‌کند. از نظر «کلپون» بسیاری معتقدند جهانی‌شدن از توان و اهمیت ملت‌ها می‌کاهد، زیرا سازوکارهای مالی و اقتصادی، بیشتر در دست شرکت‌های چندملیتی است و تسلط این شرکت‌ها بر بازارهای جهانی حتی بازارهای املاک جهانی می‌تواند تأثیرات زیادی بر سیاست‌های دولت‌ها

کتینو | ۱۵

● جشن بیکران●

● مهر آذین بشیری راد●

ماضی فروش

انتشار کتاب داستانی که نویسنده آن یک آنگولایی الاصل باشد، برای ما خوانندگان ایرانی که آشنایی کمتری با ادبیات آفریقادریم به اندازه کافی کنج‌کاوی برانگیز و جذاب است، چه رسد به اینکه راوی داستان آفتاب‌پرستی باشد که ساکن خانه‌مردی است زال. عجیب‌تر، اما شغل شخصیت مرد داستان است. او «گذشته» تولید می‌کند و به مراجعانش می‌فروشد! «ژوزه ادواردو آگوالوسا»، در حال حاضر مقیم موزامبیک است و عمدتاً به زبان بومی کشور خود، یعنی پرتغالی می‌نویسد. این روزنامه‌نگار و نویسنده، علاوه بر داستان‌های کوتاه و مقالات، نُه رمان منتشر کرده که چهار رمان او توسط «دلیل‌هان» به انگلیسی ترجمه شده است. رمان «آفتاب‌پرست‌ها» در سال ۲۰۰۷ نخستین جایزه رمان خارجی مستقل را نصیب نویسنده‌اش کرد و همین باعث شد، مهدی غبرایی برای ترجمه این کتاب غیرانگلیسی با فضایی چنین نامتعارف مشتاق شود. «آفتاب‌پرست‌ها» با الهام از آثار کافکا و بورخس نوشته شده و نام پرتغالی آن «ماضی فروش» است، اما مهدی غبرایی به تأسی از مترجم انگلیسی‌زبان، نام آن را به «آفتاب‌پرست‌ها» تغییر داده. راوی داستان بزمجه‌ای است که روح بورخس در تن او حلول کرده و از دیوار سقف خانه، داستان زندگی «ماضی فروش» را برای ما روایت می‌کند. به گفته نویسنده، شخصیت «ماضی فروش» در یکی از داستان‌های کوتاهی که برای روزنامه پابلیکو نوشته بود، پیدا شده است: ««فلیکس ونتورا» یک آنگولایی بود که گذشته می‌فروخت، اما در سفر تفریحی در برلین بود و در همان جا در کافه‌ای در شرق شهر که پاتوق برزیلی‌ها بود، به راوی برخورد. این داستان کوتاه به‌خو غریبی تأثیر زیادی گذاشت. حتی به فیلم‌سازی برخوردم که می‌خواست فیلم کوتاهی از رویش بسازد. از قضا این قصد عملی نشد، اما من پی‌بردم شخصیت جالبی پیدا کردم که شایستگی آن بیش از یک داستان کوتاه است.» اگر مشتاق خواندن نثر نویسنده‌ای هستید که کشورش نزدیک پنج قرن مستعمره پرتغال بوده و جنگ‌های چریکی و اعتراضات سیاسی بسیاری را از سر گذرانده، خواندن این کتاب پیشنهاد خوب و شیرینی است. «آفتاب‌پرست‌ها» بهار ۱۳۹۷ توسط نشر «چشمه» منتشر شد و در تابستان همان سال به چاپ دوم رسید. این کتاب ۲۱۹ صفحه‌ای، ۲۳۰۰۰ تومان قیمت دارد.

آفتاب‌پرست‌ها، ژوزه ادوآردو آگوالوسا، مهدی غبرایی، نشر چشمه، چاپ دوم ۲۳۰۰۰ تومن

● کتاب کودک●

دنیای بچه‌ها

«سرافینا» دختر زنگ و درس‌خوانی است که پس از مرگ مادر بزرگش باید در مدرسه شبانه‌روزی «مدبورو» زندگی کند. او همیشه احساس تنهایی می‌کند و با تخیل بی‌خودمرزش دروغ‌هایی می‌سازد که مشکلاتی برایش به‌وجود می‌آورند. «مری. که. هریس»، نویسنده انگلیسی‌زبان بیشتر عمر شصت ساله خود را صرف نوشتن کتاب برای کودکان کرد و داستان‌هایی نوشت تا زربوم زندگی دختران جوان را در مدرسه‌های شبانه‌روزی و دبیرستان‌ها بیان کند و از دوستی، حسادت، حوادث، ی‌اوباً بین بچه‌ها بگوید. کتاب «سرافینا» ی‌اوباً ترجمه «گلی امامی» توسط انتشارات «علمی فرهنگی» چاپ شده و در سال ۱۳۹۴ به چاپ ششم رسیده است. از «مری. که. هریس» کتاب دیگری به نام «اتوئوس مدرسه» نیز در بازار کتاب موجود است.

علمی دانش برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزان سازگاری دارد و از این رو می‌تواند پشت‌توانه دقیقی برای مطالعه پیشینه برنامه‌ریزی به کار گرفته شود. به این ترتیب برنامه‌ریزان با مطالعه این متن به‌عنوان یک «متن پایه» می‌توانند تجارب امر برنامه‌ریزی دولتی را در یک چشم‌انداز تاریخی، پشت‌توانه تصمیم‌های خود سازند و تا حد امکان از تکرار الگوهای نامناسب و روش‌های غلط پرهیز کنند.

رفاه اجتماعی در ایران معاصر، محمدعلی اکبری، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، چاپ اول ۱۳۹۵، قیمت ۱۵۶۰۰ تومان

از آن، پای ایرانیان کمتری به آن‌ها باز شده بود و گاه حیرت آن‌ها از دیدن چیزهایی که تا پیش از آن ندیده‌اند و خود باعث الهام گرفتن ایده‌های تازه و اجرایشان در ایران بود، خواندن نثر قاجاری آن‌ها نیز بسیار لذت‌بخش است و می‌تواند نمونه خوبی از ادبیات نوشتاری دوره قاجار باشد.

شناخت مبانی رفاه

اسناد و مدارک دست اول تهیه شده‌اند و نویسنده کوشش فراوانی کرده، تصویری مستند از وضعیت برنامه‌ریزی

دولتی در بخش رفاه و تأمین اجتماعی ارائه دهد. به‌علاوه، برای اینکه مستندسازی تاریخی برای برنامه‌ریزان و محققان کنونی نیز قابل استفاده باشد، الگوی رایج شکلی در شناخت نظام برنامه‌ریزی و مدیریت، به‌عنوان الگوی توصیفی نیز مبنای کار توصیفی قرار گرفته شده است. فایده عملی پژوهش تاریخی در حوزه «رفاه و تأمین اجتماعی» این است که نتایج این تحقیق با منطق و زبان

با عنوان «رفاه اجتماعی در ایران معاصر» دست به قلم شود. به گفته نویسنده، در آیین رونمایی از کتاب مذکور، «مسئله اصلی مطرح شده در این کتاب شناخت مبانی، نهادها، رویه‌ها و ویژگی‌های تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی دولتی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی ایران است.» در این کتاب، رفاه اجتماعی در ایران، طی سه دوره تاریخی از سال ۱۲۸۵ تا ۱۳۸۰ هجری شمسی بررسی می‌شود. مطالب «رفاه اجتماعی در ایران معاصر» با

مجموعه کتاب‌های تماشای شهر، گردآورنده: علی اکبر شیروانی، نشر «اطراف»

سفرنامه‌های قجری

سفرنامه‌ها چشم و راهنمای ما می‌شوند. نویسنده سفرنامه،

دست مخاطب را می‌گیرد و از نگاه خودش، دنیای جدیدی را به او نشان می‌دهد. حالا اینکه موضوع سفرنامه چه باشد و چه کسی آن را نوشته باشد بحث دیگری است. در بین سفرنامه‌ها، اما سفرنامه‌های تاریخی نقش ویژه‌ای دارند. اول آنکه توصیفی از شرایط اجتماعی، طبیعی و شهری مقصد سفر در زمانی می‌دهند که ما نبوده‌ایم. دوم آنکه نظرات شخصی نویسنده می‌تواند نشان‌دهنده فرهنگ محل زندگی خودش در همان عصر باشد و این امکان مقایسه دو فرهنگ متفاوت را به خواننده می‌دهد. در دوره قاجار بود که مرادوات و رفت‌وآمدها به خارج از ایران بین درباریان و صاحب‌منصبان رونق بیشتری گرفت و همین